

20.05.2021

POL-2021-36807

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö VN/19615/2020, 8.4.2021

**Poliisihallituksen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi
ilmailulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta**

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Poliisihallitukselta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi ilmailulain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Esityksen yleisenä tavoitteena on ylläpitää siviili-ilmailun korkeaa turvallisuustasoa. Esityksellä tavoitellaan kansallisen ilmailusääntelyn täsmentämistä ja selkeyttämistä sekä yhdenmukaistamista vastaamaan viimeaikaisia EU-sääntelyn muutoksia.

Poliisihallitus pitää ilmailulakiin tehtävää uutta pykäläesitystä 169 a § hyvänä uudistusehdotuksena. Ehdotettu pykälä selkeyttäisi varmasti poliisin, lentoturvalisuuksien ja ilmaliikennepalvelun tarjoajan välisiä suhteita. Poliisihallitus yhtyy arvioon, että tästä johtuvalla tilannekuvan parantumisella voidaan lievimmissä tapauksissa vähentää poliisitehtäviä ja vakavimmissa tapauksissa parantaa puuttumistoimivaltuuden tehokkaan ja turvallisen käytön edellytyksiä.

Miehittämättömän ilma-aluksen oikeudettoman lennättämisen havainnointia koskevalla 169 a §:llä olisi varmasti myönteisiä vaikutuksia myös lentoturvallisuuteen. Ehdotus parantaisi huomattavasti lentokenttäoperaattorin ja ilmaliikennepalvelun toimijoiden kykyä havainnoida sellaista oikeudetonta toimintaa miehittämättömällä ilma-aluksilla, joka aiheuttaa vaaraa miehitettylle ilmailulle.

Poliisihallitus pitää ilmailurikkomusta koskevan säännöksen tarkentamista hyvänä ja perusteltuna. Rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen mukaisesti rikos- ja rangaistusäännösten tulee olla täsmällisiä, tarkkarajaisia ja ennakoitavia. Tämä korostuu varsinkin blankorangaistussääntelyssä, jossa kielto- ja reaktionormit ovat erotettu toisistaan. Nyt ehdotettavat muutokset huomioivat paremmin kansallisen rikosoikeuden ja eurooppaoikeuden sääntelyn niiltä osin, kun menettelyn rangaistavuus perustuu EASA-asetukseen tai sen perusteella annettuihin muihin EU:n sekundäärilainsäädäntöön.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaisesti lakiin liikenteen palveluista ehdotettu uusi pykälä 266 a § on tarkoituksenmukainen ja täten toivottava. Ehdotettuun pykälään liittyen tulisi poliisin keinovalikoimaa parantaa liittyen miehittämättömän ilma-alustoiminnan valvontaan. Sääntely jää osittain vaillinaiseksi valvontaa koskevien tehtävien ja toimivaltuuksien osalta. Poliisille

on säädetty poliisilaissa toimivalta puuttua poliisi-tehtävillä miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun, mutta liikenteen palveluista annetussa laissa ei ole säädetty poliisin tehtävästä valvoa ilmaliikennettä näiltä osin. Poliisin valvontatehtävät rajoittuvat tällä hetkellä tieliikenteen valvontaan, kuten lain 180 §:ssä on säädetty.

Liikenteen palveluista annetun lain ehdotettu 197 § on epäselvä poliisin tehtävien kannalta ja se kulminoituu siten, että poliisilla ei ole tällä hetkellä sen mukaisesti tiedonsaantioikeutta muutoin kuin valvontatehtävänsä laajuudessa. Poliisin valvontatehtävä rajoittuu tieliikenteeseen, eikä esimerkiksi miehittämättömään ilmaliikenteeseen niiltä osin, kun se voisi kuulua poliisin tehtäväpiiriin yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen osalta. Asia olisi helposti korjattavissa muuttamalla liikenteen palveluista annetun lain 180 §:ää seuraavasti:

Poliisi, Tulli ja rajavartiolaitos tieliikennettä valvovina viranomaisina

Poliisi, Tulli ja rajavartiolaitos valvovat omalla tehtäväalueellaan tämän lain noudattamista.

Ehdotettu rikoslain liikenneturvallisuuden vaarantamista koskeva tunnusmerkistön tarkistus, jossa liikenneturvallisuuden vaarantamiseen voisi jatkossa syyllistyä toimimalla ilmailulain ohella liikenteen palveluista annetussa laissa taikka EASA-asetuksessa tai sen nojalla annettujen täytäntöönpanosäädösten (toisin sanoen komission täytäntöönpanoasetusten) vastaisesti, on ilmailusäätelyn systematiikan kehityksen johdosta Poliisihallituksen näkemyksen mukaisesti suotavaa ja järkevää.

Säätely ei kuitenkaan ole kaiken kattavaa, koska ilmailulain 2 §:ssä säädetään myös muista ilmailun turvallisuuteen liittyvistä EU-asetuksista kuin EASA-asetuksesta ja sen täytäntöönpanoasetuksista. Rikoslain 23 luvun 1 ja 2 §:n tulisi käsittää myös muut ilmailua koskevat EU-asetukset niiltä osin, kun ne koskevat ilma-aluksen ohjailua, toimintaa ilma-aluksen miehistön jäsenenä, toimintaa muussa lentoturvallisuustehtävässä tai muuten siten, että se on vastoin ilmailua koskevaa eurooppaoikeudellista säätelyä ja tämä säätely halutaan kansallisen rikosoikeuden soveltamisalaan.

Poliisihallitus kiittää mahdollisuudesta saada lausua luonnoksesta.

Poliisiylitarkastaja

Hannu Kautto

Poliisitarkastaja

Heikki Kallio

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 20.05.2021 klo 15:32. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo@lvm.fi

Tiedoksi

Poliisihallituksen esikunta
Poliisiylitarkastaja Karl Linderborg

